

SERENISSIMO CAROLO
EMANVELI DEI GRATIA DVCI
ALLOBROGVVM, ITALIÆ SVBALPINÆ
PRINCIPI, &c.

CAROLVS PASCHALIVS CVNEAS S. P. D.

V*i* multa experientia , magnisq; laboribus exercitus est, CAROLE SERENISSIME PRINCEPS, cæteris mortalibus loco prescij, & præcipui numinis est. nempe, optimi reip. status autor, legū sanctor, solidè quietis firmator, deniq; generis humani rector haçtenus est, vt ad eum vnum omnia deferri, quibus publica salus continetur, & possint, & debeant. Cæterùm qui ad hunc sapientiæ gradū ntitur per cōpendia præceptorum persæpe assequitur eum, qui longum experimentorū iter pergit. His vnisferè præceptis quia diuina Cornelij Taciti scripta contexta sunt, cæteros historiæ scriptores Græcos pariter , ac Romanos infra huius magnitudinē iacere existimo. Quippe, vnuſ omniū veterum in rerum obscurissimarum veritatem penetrauit, in intimum calidissimorum hominum pectus inspexit ; vera æstimatione quanti quidque sit, perpèdit; mixta cum principatu morientis vestigia libertatis, cum falsis vera, cum ludibriis seria, cum adumbratis solida; consociatum cum fide obsequium seruile, cum virtutibus fallaces species virtutibus similes; denique cum rebus rerum imitamenta intropsexit , discreuit , & signa, quibus singula dignoscantur, impressit. Cæterum, nullam h̄ic prodigam verborum copiam, nullas pusillas, suspitiosas, superuacuas sententias; nihil falsum, otiosum , compositum in ostentationem in se habet concinnitas hæc valida sensibus, in qua nec verba, nec periodos numeres, sed singula æstimes, & expendas; nec sonitum inanis, fractæ, & eneruata orationis exaudias, sed rōbur adstrictæ, & collectæ sentias, ac maiestatem validissimæ, ac sapientissimæ eloquentiæ , quæ tota ex grauissimis , verissimisque sensibus exundat, admirere. Iam verò nec virtutes, nec vitia silentur, neutrum in maius effertur; sed ea moderatione merito laus tribuitur, qua peccatum nonasperatur. Nec est quod vereare, quicquam hic supra imitationem esse positum, aut in miracula corruptū. omnia sunt obvia, ante pedes, in communi vſu posita; nimirum, priscis verbis hodierna facta ostenduntur. Denique is Tacitus est , qui nonnisi ei placere potis est, quæ erudit; nec quenquam erudit, nisi qui ex propriis, non alienis experimētis tantum prudentiæ collegit , vt, hoc duce, honesta ab deterioribus, utilia ab noxiis discernere possit. usque eō omnia instrumenta, quibus ad omnes vitę status subsidia parantur , ex hoc sacrario promi possunt;